

DUIFHUIZEN
boomadviesbureau

ADVIES DE GROTE BUNTE

De Grote Bunte, Nunspeet

Versie : 1.0
Referentienummer : 242180
Opdrachtgever : Gemeente Nunspeet
Datum rapport : 1 augustus 2024

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding en doelstelling	3
1.2	Werkwijze	3
2	Onderzoek	4
2.1	Rapportages	4
2.2	Beoordeling bomen Grote Bunte (De Bomenconsulent)	4
2.3	Bomen Effect Analyse (Boomadvies Nederland)	7
2.4	Advies bosbeheer De Grote Bunte (Buiting advies)	8
2.5	Definitief Ontwerp Inrichtingsplan Landgoed De Grote Bunte (Baljon)	9
2.6	Beeldkwaliteitsplan met kavelpaspoorten(Slaa en van Asselt)	10
3	Conclusie	11

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Al enige tijd zijn er plannen m.b.t. de ontwikkeling van Landgoed De Grote Bunte in Nunspeet. Het voornemen is om nieuwbouw te realiseren en de buitenruimte deels opnieuw in te richten. Er is verschil van mening over de gevolgen van de voorgenomen ontwikkeling voor het landgoed en dan met name de duurzame instandhouding van het bos. Er zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd m.b.t. de effecten van de nieuwbouw op het bos. De resultaten van de onderzoeken zijn niet eensluidend.

Een rapport, opgesteld in opdracht van omwonenden, stelt dat *'Nieuwbouw het einde betekent van het bos'*.

Boomadviesbureau Duifhuizen is gevraagd een onafhankelijk advies te geven over met name de uitkomsten van dit rapport. Verder vraagt de gemeente Nunspeet zich af welke onderzoeken nog nodig zijn om een (meer) gefundeerd oordeel te kunnen geven over de gevolgen van de voorgenomen nieuwbouw op het bos.

Het advies is opgesteld door Jan Wildschut, Boomtechnisch adviseur (ETT).

1.2 WERKWIJZE

Voorafgaande aan een bezoek op locatie zijn de bestaande onderzoeks-/adviesrapporten bestudeerd. Tijdens het bezoek is geprobeerd om een algemeen beeld te krijgen van de situatie van de individuele bomen, het bos als geheel en eventuele knelpunten t.a.v. de nieuwbouw.

2 ONDERZOEK

2.1 RAPPORTAGES

De volgende rapporten zijn bestudeerd:

1. Beoordeling bomen Grote Bunte. De Bomenconsulent, maart 2020.
2. Bomen Effect Analyse. Boomadvies Nederland, januari 2021.
3. Advies Bosbeheer De Grote Bunte. Buiting Boomadvies, juli 2022.
4. Definitief Ontwerp Inrichtingsplan Landgoed De Grote Bunte. Baljon Landschapsarchitecten, november 2023.
5. Beeldkwaliteitsplan met kavelpaspoorten. Slaa en van Asselt, december 2023.

Uit de rapporten zijn de belangrijkste resultaten besproken die relevant zijn in de discussie over de gevolgen van de nieuwbouw voor het bos.

2.2 BEOORDELING BOMEN GROTE BUNTE (DE BOMENCONSULENT)

N.B. Het commentaar (van Jan W.) is met rood weergegeven.

- *'De boswoningen worden ontsloten vanaf de Molenweg'*

Dit moet juist worden gelezen: er is één centrale ontsluitingsweg naar de Molenweg. De boswoningen zelf worden ontsloten via deze weg die zich aan de oostzijde van de woningen bevindt. Dit betekent dat de bosrand langs de Molenweg grotendeels intact blijft.

- *'Door de oude bodem en de grote bomen vervult het bos een belangrijke rol in actuele uitdagingen als hemelwaterinfiltratie/-buffering en het tegengaan van het hitte-eiland effect'*

Mee eens, de vraag is alleen in hoeverre het bos na de nieuwbouw deze rol kan blijven vervullen.

- *'Bij een functiewijziging zullen de bomen aan strengere veiligheidseisen moeten voldoen in verband met een hogere gevaarzetting'*

Dit geldt in ieder geval voor de bomen rondom de kavels met de nieuwbouw. Er bestaat inderdaad een gevaar dat hierdoor ecologisch interessante bomen (dood hout, holten) zullen sneuvelen. Een aanvullende Bomen Effect Analyse moet ook dit (secundaire effect van de nieuwbouw) inzichtelijk maken. Het is belangrijk om het in overige bos rondom de kavels de veiligheidseisen niet te laten gelden, zoals bij elk bos het geval is.

- 'Een direct gevolg van de voorgenomen bouwwerkzaamheden is een afname van de groeiruiimte voor bomen door toenemende bebouwing en verharding. De kwaliteit van de resterende groeiruiimte zal afnemen door bodemverdichting, bestraten, ophoging en vergravingen. Resterende bomen zullen blootgesteld worden aan wind en zonlicht op de stam. Dit geeft risico's op windworp en takbreuk en bij beuken op zonnebrand'

Deze effecten zijn in zijn algemeenheid juist en worden nogal eens onderschat. Omdat de bouw van de woningen echter op een relatief klein gedeelte (en vrij boomarm) van het bos zal plaatsvinden kunnen de *directe* effecten op het blijvende bos (dat een gesloten bos blijft) beperkt blijven (mits zorgvuldig beheerd).

Afbeelding 1: Plattegrond BEA Boomadvies Nederland. De groene cirkels geven de bomen weer waar geen (directe) effecten van de nieuwbouw verwacht worden

- *'Bij het uitgeven van de bospercelen zal een bosfunctie verder afkalven door gebruikswensen van de nieuwe bewoners. Denk aan de plaatsing van zonnepanelen, vijvers, zonneterrassen, opritten en aanleg van gazons en siertuinen'*

Dit is inderdaad een reëel risico. Bij de nieuwe bewoners van de 'boswoningen' zal echt het besef aanwezig moeten zijn dat zij wonen in een bos en dat dat bepaalde beperkingen met zich mee brengt. Eventuele 'overlast' in de vorm van schaduw, blad- en strooisel, insecten enz. voor lief moeten worden genomen.

Het snoeien laat staan kappen van bomen voor zonnepanelen is uiteraard onbespreekbaar. De aanwijzingen op het Kavelpaspoort geven hiervoor handvatten (bijv. bij 'Tuin' is vermeld: *'Het tuinoppervlak mag geen verharding bevatten behalve ...'*). Handhaving zal ook hier inderdaad de zwakste schakel zijn.

Overigens zal een aanvullende Bomen Effect Analyse (op grond van een meer gedetailleerd ontwerp) de gevolgen beter inzichtelijk moeten maken.

- *'Op basis van de huidige rapportages is het onmogelijk een juiste afweging te maken m.b.t. behoud en bescherming van bomen en het groene karakter'*

Hoewel er al veel in kaart is gebracht ontbreekt inderdaad nog een integrale Bomen Effect Analyse. De BEA van Boomadvies Nederland geeft slechts een globale (maar wel inzichtelijke) analyse van de effecten van de woningen en nieuwe verhardingen op zich. De overige invloeden (nutstracés) en uitvoeringsaspecten (bouwwegen, opslag sloop/-bouwmaterialen, eventuele bemaling enz) zouden in een aanvullende BEA onderzocht moeten worden.

- *'In de onderliggende plannen wordt het beeld geschetst dat het bos verwaarloosd is en 'ongezond'. Ecologische aspecten, stadsklimatologische effecten en omgevingsfactoren zijn niet benoemd. Het bos is gezond en vitaal en vervult een unieke functie m.b.t. deze breed maatschappelijk aspecten'*

Dat het bos verwaarloosd en niet vitaal zou zijn is inderdaad nergens op gegrond. De bomen hebben een goede conditie en het bos geeft een vrij natuurlijke indruk wat met verwaarloosd niets te maken heeft.

De genoemde functies van het bos/ de bomen (ecosysteemdiensten) behoren een vast onderdeel te zijn van een Bomen Effect Analyse.

- *'Nieuwbouw betekent het einde van het bos'*

Uit de BEA van Boomadvies Nederland blijkt dat bij 89 bomen de projectinvloed Slecht/Onvoldoende is. Dit betekent 12% van het totaal aan geïnventariseerde bomen (738). Op grond hiervan kan gezegd worden dat de bovengenoemde stelling (te) kort door de bocht is. Hij wordt ook verderop in de tekst enigszins gerelativeerd door aan te geven dat nader onderzoek nodig is om meer inzicht te krijgen.

Dat het boskarakter aan de westzijde van het landgoed verloren gaat is natuurlijk wel waar ter plekke van de bebouwing zelf. Het resterende bos lijkt echter, ook na de nieuwbouw, als een gesloten bos het boskarakter behoorlijk te kunnen behouden.

Hoewel de nieuwbouw een ingrijpende ontwikkeling is m.b.t. het huidige, tot dusver ongestoorde bos, zou deze, mits zeer zorgvuldig uitgevoerd niet automatisch (op lange termijn) leiden tot teloorgang van het bos.

2.3 BOMEN EFFECT ANALYSE (BOOMADVIES NEDERLAND)

De uitgevoerde 'Bomen Effect Analyse' bestaat uit een nulmeting en een plattegrond met de bomen (kroonprojecties) en de nieuwe bebouwing en ontsluitingswegen en de ingeschatte projectinvloeden.

Het betreft dus een beperkte en voorlopige analyse van de effecten.

Bij een standaard BEA (CROW 2019) worden de 12 volgende stappen doorlopen:

Voorstudie

- 1 Uitgangspunten project
- 2 Toetsing uitvraag
- 3 Functie of waarde bomen

Veldonderzoek

- 4 Kwaliteit bomen
- 5 Ruimtestudie
- 6 Kansen en knelpunten

Analyse

- 7 Impact bovengronds ruimtegebruik
- 8 Impact ondergronds ruimtegebruik
- 9 Impact uitvoering

Conclusie en advies

- 10 Eindoordeel effecten
- 11 Randvoorwaarden
- 12 Alternatieven

In de inventarisatie (nulmeting) ontbreken nog de volgende, voor een BEA essentiële, kenmerken

- Gegevens bomen stamdiameterklasse 10-20 cm;
- Exakte kroondiameter (i.p.v. klassen van 5 m). Deze is van belang om de effecten t.h.v. de bebouwing (en bouwsteigers!) te kunnen beoordelen;
- De takvrije ruimte onder de boomkronen (doorrijhoogte bouwverkeer);
- Mechanische kwaliteit (bomen rondom kavels en verhardingen i.v.m. de boomveiligheid).

Optioneel kunnen worden opgenomen:

- Boomkroonvolume (per boom) i.v.m. eventuele compensatie;
- Ecologische waarde(n) bomen.

Verder is niet duidelijk op grond waarvan de 'waarde' van de bomen (*Waardevol*, *Potentieel waardevol* enz) is bepaald.

De nulmeting is ruim 3 jaar oud en zou geactualiseerd moeten worden.

Uit de BEA blijkt dat 89 bomen in ieder geval niet gehandhaafd kunnen worden op grond van de plannen ('Projectinvloed slecht/onvoldoende').

Hiervan zouden 62 'beperkt waardevol' zijn.

2.4 ADVIES BOSBEHEER DE GROTE BUNTE (BUITING ADVIES)

N.B. Het commentaar (van Jan W.) is met rood weergegeven.

Grondige inventarisatie van groeiplaats en natuurlijke vegetatie. Goede beoordeling bosstructuur.

'Door het doel waarmee dit boomtechnisch onderzoek (bedoeld is de BEA door Boomadvies Nederland, J.W.) is uitgevoerd en de daarmee samenhangende aanpak geeft het geen volledig beeld van de effecten van de plannen op het bos als geheel'.

Redenen:

1. effect verwijderen bomen < 20 cm en struiken niet meegenomen (bosklimaat!)
2. invloed op bos door latere ontwikkeling bouwkaal
3. verspreiding cultuursorten vanuit nieuwe woningen
4. invloed factoren bewoning: betreding, kunstlicht, geluid, wind (samenstelling, structuur en ecologie bos)
5. rijden over beworteling (lange termijn effect), bodemverdichting
6. zonnebrand beuken en linden
7. gevoeligheid voor klimaatverandering neem toe
8. natuurlijke ontwikkeling bos (dood hout handhaven) niet mogelijk door veiligheidseisen

Punten 1 t/m 8 geven een vrij volledige opsomming van de ontbrekende onderdelen van de BEA.

Hoofdstuk 6

'Gelukkig kunnen, met de inzet een aantal gerichte maatregelen, de duurzame instandhouding van een mooi bos en de wensen en eisen die daaraan vanuit wonen en recreëren worden gesteld, op elkaar worden afgestemd. Daarbij komt dat ook de gevolgen van voorgenomen ontwikkelingen, beschreven in hoofdstuk 4, voor een deel kunnen worden opgevangen met gerichte ingrepen'

Bovenstaande klinkt vrij optimistisch in het licht van de eerder genoemde, te verwachte effecten, te meer daar deze effecten nog niet bekend zijn.

Verder zijn de voorgestelde ingrepen waardevol, met name onderstaande:

'Een deel van de te handhaven bomen staat binnen de grenzen van te ontwikkelen woonkavels. Het verdient aanbeveling om zowel tijdens de bouwfase als daarna toe te zien op het behoud en correcte verzorging van deze bomen. Ook wanneer de bomen op termijn onderdeel uitmaken van een meer tuinachtige inrichting dragen ze nog altijd bij aan het bosklimaat en -structuur van het aangrenzende bos'

2.5 DEFINITIEF ONTWERP INRICHTINGSPLAN LANDGOED DE GROTE BUNTE (BALJON)

N.B. Het commentaar (van Jan W.) is met rood weergegeven.

P.5: *'De nieuwe eigenaren van zowel het woonzorgcomplex als de boswoningen zijn verplicht het bos in stand te houden'.*

Mee eens, maar hoe wordt dit gewaarborgd?

p.17: *'De woonvlakken van de boskavels zijn op de meest open plekken gepositioneerd en blijven buiten de kroonprojectie van de grote en waardevolle bomen'*

Dit is een belangrijk gegeven.

P. 20: *'Het bos wordt uitgegeven en is niet toegankelijk voor bezoekers'*

Idem.

Het inrichtingsplan is volledig en op detail uitgewerkt. Ook hier geldt dat de effecten van de voorgestelde maatregelen op specifieke bomen niet zijn beoordeeld.

2.6 BEELDKWALITEITSPLAN MET KAVELPASPOORTEN(SLAA EN VAN ASSELT)

Op de kavelpaspoorten is m.b.t. het vlak 'Tuin' één beperking opgenomen (geen verharding). Het aanleggen van een vijver, gazon en/of beplantingen kan echter ook invloed hebben op de bewortelde zone van bomen.

3 CONCLUSIE

De conclusies van het rapport van de bomenconsulent lijken vooralsnog te voorbarig. Op grond van de (voorlopige) BEA blijkt dat 89 bomen niet te handhaven zijn. Hiervan zijn 51 bomen relatief minder behoudenswaardig (exoten, coniferen, sterk concurrerende en vermeerderende boomsoorten). 38 bomen zijn meer behoudenswaardig.

Tabel 1: Niet te handhaven bomen. Groen: behoudenswaardige bomen

Boomsoort	Aantal van
Acer platanoides	1
Acer pseudoplatanus	18
Alnus glutinosa	2
Betula pendula	8
Castanea sativa	2
Chamaecyparis lawsoniana	4
Chamaecyparis nootkatensis	1
Fagus sylvatica	10
Juglans nigra	1
Picea abies	1
Prunus padus	4
Quercus robur	11
Quercus rubra	14
Robinia pseudoacacia	4
Taxus baccata	7
Tilia x europaea	1
Totaal	89

Uiteraard is dit slechts een zeer beperkte analyse op boomniveau, maar het plaatst de voorgenomen plannen wel in een bepaald perspectief.

Om een (meer) gefundeerd oordeel te kunnen geven over de gevolgen van de voorgenomen nieuwbouw op het bos dient een aanvullende Bomen Effect Analyse uitgevoerd te worden (volgens de methodiek van de Bomenstichting/CROW 2019). Dit is vooral van belang voor de bomen die direct grenzen aan de bouwplaats. De randvoorwaarden uit de aanvullende BEA dienen opgenomen te worden in de voorschriften van de omgevingsvergunning.